

Haarlem, oktober 2022

Het is Directeuren van Teylers Stichting een genoegen u uit te nodigen voor drie winterlezingen, die zullen worden gehouden door Leden van Teylers Genootschappen in de gehoorzaal van Teylers Museum.

Zondag 27 november 2022 om 13.00 uur

Spreker: **Prof. dr. Beatrice de Graaf**, hoogleraar Geschiedenis Internationale Betrekkingen, Universiteit Utrecht en lid Teylers Tweede Genootschap

Staat van crisis. Hoe ons moderne crisisbesef ontstond

In deze lezing neemt Beatrice de Graaf ons mee op een grote crisistour: waar komt ons huidige crisisbesef vandaan, wat hebben geleerd, maar ook: wat zijn we met elkaar allemaal verleerd in de loop van de tijd? Nederlanders redden zich altijd wel uit een crisis. Ze worstelden en kwamen boven. Ze hielpen elkaar of werden er weer bovenop geholpen door Vadertje Staat. Maar tegenwoordig lijken er steeds meer burgers te twijfelen aan die uitgestoken hand. Wil de staat ons wel redden, is het geen verkapte onderdrukking? Historisch gezien is dat wantrouwen een nieuwe ontwikkeling. Eeuwenlang was er helemaal geen overheid en waren we op elkaar aangewezen. Pas met de komst van het koninkrijk in de negentiende eeuw en nieuwe wetten rondom volksgezondheid, rampbestrijding en crisisbeheersing nam de overheid die taken van de burger over. Tegelijkertijd namen de verwachtingen, de kritiek en de achterdocht van de burgers toe.

Zondag 29 januari 2023 om 13.00 uur

Spreker: **Prof. dr. Annette Merz**, hoogleraar Nieuwe Testament aan de Protestantse-Theologische Universiteit (PThU), Groningen en lid van Teylers Godgeleerd Genootschap

Hoe zie je het voor je? Het passieverhaal door de lens van de prentenreeks van Nicolaes de Bruyn en recent historisch-kritisch Jezusonderzoek

In deze lezing laat Annette Merz het passieverhaal, dat in vier versies in de Evangelieën is opgetekend, de revue passeren en daarbij twee lenzen gebruiken en in gesprek met elkaar brengen. Ten eerste de door Pieter Teyler van der Hulst in 1756 aangekochte passiereeks door Nicolaes de Bruyn, die zich in de Kunstverzamelingen van het museum bevindt. Ten tweede recent wetenschappelijk Jezusonderzoek naar de toedracht van de passie en de literaire verbeeldingen ervan. Het hermeneutisch gesprek tussen de twee zal aantonen, hoe beide vormen van receptie van het passieverhaal vanuit bepaalde culturele vooronderstellingen noodzakelijk aanvullingen en invullingen doen. De boeiende vraag is dan: gaat het met elkaar confronteren van de twee verschillende lees- en zienswijzen een nieuwe visie op het verhaal opleveren?

Zondag 26 februari 2023 om 13.00 uur

Spreker: **Prof. dr. ir. Wim van Saarloos**, emeritus hoogleraar Theoretische Natuurkunde te Leiden, oud-President van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) te Amsterdam en lid Teylers Tweede Genootschap

Natuurkunde met bouwstenen die niet té groot en niet té klein zijn, maar net zo'n beetje tussenin

De verschillende telescopen in het Teylers museum illustreren dat astronomen naar steeds grotere objecten dieper in het heelal zijn gaan kijken, terwijl de microscopen van het museum vroege getuigen zijn van de trend in de natuurkunde en de halfgeleiderindustrie (computerchips!) om steeds meer in te zoomen op de atomaire schaal. In deze winterlezing zal Wim van Saarloos de recente ontwikkelingen schetsen in de natuurkunde die zich richten op het gedrag en het manipuleren van materie op de tussen-schaal die we nog met een gewone microscoop kunnen zien. Door gebruik te maken van nieuwe optische technieken, de zelforganisatie van deeltjes en de enorme mogelijkheden van data-analyse met computers werpen onderzoekers nieuw licht op oude vragen, bouwen ze materie met ongebruikelijke eigenschappen en bootsen ze aspecten van levende materie na.

U bent van harte welkom op deze vrij toegankelijke bijeenkomsten.

www.teylersstichting.nl en www.teylersmuseum.nl